

תאריך: 15/06/2020

נייר עמדה בנושא גילוי וחיסוי שמות הצדדים בפסקי דין

לקראת הדיון בנושא "פרסום שמות צדדים המעורבים בדיון משפטי – פגיעה בפרטיות אל מול עקרון הפומביות בעידן הדיגיטלי", אבקש להעביר לעיונכם את עמדת התנועה לזכויות דיגיטליות¹, שנשלחה בשנת 2013 לוועדת אנגלרד הדנה בסוגיית פומביות הדיון בעידן הדיגיטלי. בשנת 2015 הגישה התנועה לזכויות דיגיטליות בקשת "ידיד בית המשפט" בבג"ץ 5870/14 חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ נ' הנהלת בתי המשפט². מסמך העמדה משנת 2013 מצורף מטה; נייר עמדה זה מבוסס על מסמך העמדה משנת 2013 ועל הבקשה משנת 2015.

א. מבוא

1. הדיון על פרסום שמות הצדדים בהליכים משפטיים מעמיד זה מול זה שני שני עקרונות יסוד. מצד אחד עומדת זכות העיון בתיקי בית המשפט, ומצד שני זכות היסוד לפרטיות. זכות העיון נחקקה בתקנות בתי המשפט ובתי הדין לעבודה (עיון בתיקים), התשס"ג-2003, והיא נגזרת מעקרון פומביות הדיון הקבוע בסעיף 3 לחוק-יסוד: השפיטה ובסימן ו' לפרק ב' לחוק בתי המשפט, התשמ"ד-1984. זכות היסוד לפרטיות הוכרה בסעיף 7 לחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו ובחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981. מציאת האיזון הראוי בין עקרונות אלו היא מלאכה סבוכה ועדינה, וועדת אנגלרד יושבת על המדוכה מזה שבע שנים, וטרם סיימה את המלאכה.

2. בשנת 2009, פרסם מנהל בתי המשפט לשעבר כב' השופט משה גל הנחייה לציבור השופטים בנוגע לצמצום הפגיעה בפרטיות עקב פרסום פסקי הדין באינטרנט ובמאגרים ממוחשבים:

כפי הידוע לכם, במסגרת פומביות הדיון מתפרסמים פסקי דין והחלטות באתר האינטרנט של הרשות השופטת וזאת בסמוך למועד חתימתם. הפרסום באתר מביא עמו, כמעט באופן מיד, פרסום במאגרים המשפטיים בתפוצה רחבה וכך גם בכלי התקשורת. [...] נוכח דברים אלה, נבקש את שימת לבכם בעת כתיבת החלטות לעניין איזון פרטים אישיים שאין חובה בהם ואשר פרסומם עלול לגרום לפגיעה בפרטיותם של המתדיינים.

המנהל הודיע כי בדעתו לפעול לבחינה מחודשת של הנושא:

נראה כי החריגים לפומביות הדיון הקבועים בסעיפים 68–71 לחוק בתי המשפט, אינם מותאמים לעת הנוכחית, המתאפיינת בזרימת מידע חופשי ומהיר וכי הדין אינו מספק מענה הולם לבעיה שמתעוררת. לאור זאת, יש בכוונתי לפנות בעניין זה לשר המשפטים על מנת שתיערך בחינה מחודשת של הסוגיה בכללותה וינתנו כלים משפטיים לצמצום הפגיעה במתדיינים.

3. ועדת אנגלרד, "הוועדה לבחינת שאלות הנוגעות לפרסום פרטים מזהים בפסקי-דין ובהחלטות של בתי המשפט ולעיון בתיקי בית המשפט", מונתה כשנה לאחר מכן, כדי לבחון את סוגיית האיזון

1 זמין בכתובת <https://drm.org.il/files/2013-03-05/AccessPolicy.pdf>

2 זמין בכתובת <https://drm.org.il/files/2015-03-04/amicus.pdf>

הראוי בין זכות העיון בתיקי בית משפט לבין זכות היסוד לפרטיות מצד המתדיינים. הוועדה טרם סיימה את עבודתה ולא פרסמה המלצות ביניים.

4. המצב בשטח מכתוב מציאות מצערת בה עבודת הוועדה די התייחרה. אתרי אינטרנט רבים מפרסמים את פסקי הדין במלואם, ללא כל חיסוי של פרטי הצדדים. זכות העיון מתקיימת, וכך גם הפגיעה (המידתית או לא) בפרטיות המתדיינים. כיום חיפוש אקראי בגוגל אחר אדם, יביא קרוב לוודאי פרטים אודות הליכים משפטיים בהם היה מעורב, חלקם הליכים בני שנים רבות.

5. המצע לדיון של הקליניקה לזכויות אדם במרחב הסייבר באוניברסיטה העברית עורך איזון אופקי של זכות העיון אל מול הזכות לפרטיות. אני מבקש להציג כאן איזון נוסף, איזון טכנולוגי, המאפשר למנוע את הצבתם של הערכים המתנגשים זה אל מול זה.

ב. איזון אופקי – מהות הדיון והצדדים

6. כאמור, המצע לדיון מבקש לערוך איזון ישיר בין הערכים המנוגדים. פרק ו' מציג אמות מידה כלליות לאיזון הרצוי, בהתאם לסוג ההליך והצדדים. אבקש להוסיף מספר הערות על אמות המידה המוצעות.

6.1 יש להבחין בין פסקי דין לבין החלטות שיפוטיות אחרות. זכות העיון בהחלטות טכניות ובהחלטות פרוצדורליות אינה שקולה לזכות העיון בפסקי דין מנומקים.

6.2 יש להבחין בין פסקי דין שבוטלו בערכאת הערעור לבין פסקי דין חלוטים.

6.3 כפי שנכתב במסמך, מידת הפגיעה בפרטיות תלויה גם בזהות הצדדים. אדם פרטי זכאי לפרטיות ללא קשר למעמדו. אדם הנושא משרה ציבורית נתונה הזכות לפרטיות, אך זו נסוגה אם פסק הדין עוסק בחייו הציבוריים. למדינה ולתאגידים לא קיימת זכות לפרטיות.

6.4 שאלת החיסוי מושפעת גם מתוצאות פסק הדין. ברור שבהליך פלילי, הזכות לפרטיות גוברת כאשר האדם יוצא זכאי במשפטו. איזון דומה קיים גם בהליכים אזרחיים, למשל במקרה של תביעה בין אדם לבין תאגיד.

7. ניתן להטמיע כלים טכנולוגיים המאפשרים לחסות, בזמן כתיבת פסק הדין, פרטים אודות בעלי הדין ופרטים רגישים אחרים. להרחבה, ראו פרק ב'2 ופרק ב'5 לנייר העמדה המצורף.

ג. איזון טכנולוגי – מידתיות הפגיעה בהתאם למידת החשיפה

8. פרק זה הוא הרחבה של פרק א' ופרק ב'4 לנייר העמדה המצורף.

9. בעבר, פסקי הדין פורסמו בכרכים מודפסים. זכות העיון ניתנה לכל, אך היה זה בלתי-אפשרי כמעט לאתר פסקי דין של מתדיין פלוני. המהפכה הדיגיטלית שינתה כל זאת, שכן ברגע בו פסקי הדין וההחלטות השיפוטיות מפורסמים כקבצים דיגיטליים, ניתן לערוך חיפוש מקיף ולמצוא את כל ההליכים המשפטיים בהם מעורב (באופן ישיר או עקיף) אדם פלוני. האפשרות לבצע חיפוש פרסונלי טומנת בחובה פגיעה בפרטיות, ומסבכת את סוגיית האיזון הראוי בין העקרונות הסותרים.

10. בשנים האחרונות הפגיעה בפרטיות החמירה בכמה דרגות בשל עליית תפוצתם של מאגרי מידע משפטיים המתבססים על קידום מכון של פסקי הדין במנועי חיפוש. אתרים אלו מביאים לכך שחיפוש כללי אודות אדם פלוני, מעלה (בין התוצאות הראשונות) את הליכים משפטיים בהם היה מעורב אותו פלוני. בעוד מאגרים משפטיים הגונים, כגון 'נבו', 'פדאור' ומערכת 'נט-משפט', דורשים ביצוע חיפוש אקטיבי (דהיינו, חיפוש מכון) כדי למצוא מידע משפטי, אתר 'תקדין לייט' ודומיו דוחפים את המידע המשפטי אל חיפושים פסיביים. באופן זה, הציבור נחשף למידע המשפטי גם אם לא חיפשו במכון.

11. כלומר על מנת לאתר את שמו של אדם באתר כגון נבו או פדאור, ראשית על המחפש להיכנס לאתר, ולחפש באופן אקטיבי במאגר המשפטי את השם הרצוי. לעומת זאת, באתר תקדין-לייט אין צורך להיות מנוי על האתר, ודי בהקשת השם במנוע החיפוש כדי לקבל באופן מיידי את ההחלטות בעניינו של אותו אדם – גם אם כל רצונו של המחפש היה לאתר מספר טלפון של האדם או כל פרט אחר שאיננו קשור כלל וכלל להליכים משפטיים.

12. את האיזון הנכון והראוי בין הזכות לפרטיות לבין פומביות הדיון, ראוי לבחון בהתאם למאפייני המאגר – באיזו מידה הוא מקדם את זכות העיון ובאיזו מידה הוא פוגע בזכות לפרטיות. באופן זה אפשר לחלק את המאגרים הדיגיטליים לכמה סוגים.

12.1. **מאגרים המאפשרים עיון לפי מס' התיק.** פרסום פסקי הדין כקבצים אלקטרוניים לפי מספר התיק, כאשר לא ניתן לבצע חיפוש פרסונלי (חיפוש כל התיקים הקשורים לפלוני) או טקסטואלי (חיפוש החלטות לפי מילות מפתח). המאגר מאפשר זכות עיון חלקית, תוך פגיעה קטנה בפרטיות. דוגמה למאגר מסוג זה: אתר 'נט משפט'.

12.2. **פרסום פסקי הדין במאגרים שאינם גלויים למנועי חיפוש.** המידע נגיש וניתן לערוך חיפושים כלליים, גם פרסונליים וגם טקסטואליים. המידע לא נגיש דרך מנועי חיפוש חיצוניים. צריך להיכנס לאתר ולערוך חיפוש מכון כדי לקבל את המידע. המאגר יכול להיות פתוח לכלל הציבור, או לדרוש רישום או מנוי. המאגר מאפשר זכות עיון מלאה, תוך פגיעה מסוימת בפרטיות. דוגמה למאגרים מסוג זה: אתר 'נבו', אתר 'פדאור'.

12.3. **פרסום פסקי הדין במאגרים פתוחים הגלויים למנועי חיפוש,** תוך הנגשת ודחיפת המידע. ניתן לערוך חיפושים פרסונליים. המידע מועבר גם למי שלא מחפש אותו באופן מכון (למשל כתוצאת חיפוש בגוגל). המאגר מאפשר זכות עיון מלאה, תוך פגיעה קשה בפרטיות. 'תקדין לייט' הוא המאגר המוביל מסוג זה.

12.4. **פרסום פסקי הדין לאחר אנונימיזציה ("פילמון").** המאגר כולל את המידע בהשמטת פרטי הצדדים. מידע זה זמין למנועי חיפוש כלליים או ייעודיים. לא ניתן לערוך חיפושים פרסונליים, אך ניתן לבצע חיפושים טקסטואליים. המאגר מאפשר זכות עיון כמעט מלאה, תוך פגיעה קטנה בפרטיות. בתי משפט במדינות אירופאיות רבות מפרסמים כך את פסקי הדין במאגרים פתוחים.

13. להלן סיכום ארבעת סוגי המאגרים הממוחשבים:

רמת הפרסום והנגישות	זכות העיון	פרטיות
1. עיון לפי מס' התיק במאגר ממוחשב, כגון 'נט-משפט'	חלקית	פגיעה קטנה
2. פרסום פסקי הדין במאגרים ובאתרי אינטרנט סגורים	מלאה	פגיעה מסוימת
3. פרסום פסקי הדין באתרי אינטרנט פתוחים	מלאה	פגיעה קשה
4. פרסום פסקי הדין לאחר אנונימיזציה	כמעט מלאה	פגיעה קטנה

14. כפי שניתן לראות מההשוואה, הפגיעה הקשה בפרטיות אינה הכרח מעצם קיומם של מאגרים משפטיים, אלא מהאפשרות להיתקל במידע **באופן מקרי**, דרך מנועי החיפוש האינטרנטיים, שלא מתוך חיפוש מכוון.

15. מאגרים משפטיים כגון נבו ופדאור פועלים כמאגרים מן הסוג השני. מנגד, תקדין לייט מספק רמה דומה (למעשה פחותה) של נגישות למידע, תוך פגיעה קשה בפרטיות הציבור. **התרת אינדוקסס של פסקי הדין במנועי החיפוש האינטרנטיים מביאה לפגיעה לא-מידתית בפרטיות**, שכן אינה מוסיפה דבר לנגישות המידע.

16. **לכן, לעמדת התנועה לזכויות דיגיטליות, יש למנוע אינדוקסס של פסקי הדין במנועי חיפוש פומביים. זכות העיון תישמר במלואה באמצעות חיפוש במנוע חיפוש פנימי של האתר.**

ד. סיכום

17. סוגיית האיזון הנדרש בין זכות העיון לזכות לפרטיות היא סוגיה כבדת משקל, שלא זכתה למענה מספק עד היום. מנהלי בתי המשפט ניסו לספק פתרונות נקודתיים לבעיה. וועדת אנגלרד מונתה לצורך גיבוש עמדה בנושא, אך נראה שפעילותה הוקפאה. לכן קידום הנושא על ידי הקליניקה לזכויות אדם במרחב הסייבר הוא מעשה חשוב ומבורך. הנושא דורש הסדרה עקרונית, וגיבוש אמות מידה הוא צעד גדול בכיוון.

18. גם בטרם הסדרה מלאה וגיבוש אמות המידה, ניתן לצמצם את מידת הפגיעה בפרטיות תוך שמירת זכות העיון. הפגיעה בפרטיות נעשית פחות חריפה כאשר המאגר המשפטי מגביל את הגישה למידע למנועי חיפוש חיצוניים. זכות העיון נשמרת על ידי שימוש במנועי חיפוש פנימיים, אך המידע לא מועבר באופן מקרי למי שלא חיפשו במכוון.

אשמח לעזור בהמשך גיבוש אמות המידה ובהצעת פתרונות טכנולוגיים מתאימים.

בברכה,

צבי דביר, התנועה לזכויות דיגיטליות (ע"ר)

טל' 054-5260678 | zdevir@gmail.com

תאריך: 05/03/2013

לכבוד הוועדה לבחינת שאלות הנוגעות לפרסום פרטים מזהים בפסקי-דין ובהחלטות של בתי המשפט ולעיון בתיקי בית המשפט
הנהלת בתי המשפט, הלשכה המשפטית
רח' כנפי נשרים 22, ירושלים 95464

הנדון: עמדת התנועה לזכויות דיגיטליות בדבר פרסום פרטים מזהים בפסקי-דין ובהחלטות שיפוטיות

א. מבוא

הוועדה לבחינת שאלות הנוגעות לפרסום פרטים מזהים בפסקי-דין ובהחלטות של בתי המשפט ולעיון בתיקי בית המשפט (להלן, הוועדה), פרסמה קול קורא לקבלת עמדות הציבור בסוגיות הקשורות לתחום עיסוקה. על-כן, התנועה לזכויות דיגיטליות מתכבדת בזאת להציג את עמדתה.

בפנינו ניצבים שני עקרונות יסוד: עקרון פומביות הדיון (סעיף 3 לחוק-יסוד: השפיטה), ממנו נגזרת זכות העיון (תקנות בתי המשפט ובתי הדין לעבודה (עיון בתיקים), התשס"ג-2003). מולו, זכות היסוד לפרטיות (סעיף 7 לחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו; חוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981). מציאת האיזון בין עקרונות אלו היא מלאכה סבוכה ועדינה (בג"ץ 1435/03 פלונית נ' בית הדין למשמעת של עובדי המדינה בחיפה, פ"ד נח(1) 529).

בעבר, פסקי-הדין פורסמו בכרכי פ"ד מודפסים. זכות העיון ניתנה לכל, אך היה זה בלתי-אפשרי למצוא פסק-דין לפי מתדיין פלוני זה או אחר. לכן, הפגיעה בפרטיות הייתה מידתית. אולם, המהפכה הדיגיטלית שינתה את המצב, שכן ברגע בו פסקי-הדין וההחלטות השיפוטיות מפורסמים כקבצים דיגיטליים, ניתן לערוך חיפוש מקיף ולמצוא את כל ההליכים המשפטיים בהם מעורב (באופן ישיר או עקיף) אדם פלוני. אפשרות החיפוש נושאת פגיעה פוטנציאלית בפרטיות המתדיינים, ומוסיפה שיקול נוסף לסוגיית האיזון הנדרש בין פומביות הדיון לבין הפגיעה בפרטיות.

כדי לסבך את המצב, בשנים האחרונות העצימו גורמים אינטרסנטיים את הפגיעה הפרטיות. המדובר באתר "תקדין לייט" (<http://takdin.co.il>), המתבסס על קידום מכון של פסקי-הדין במנועי חיפוש כלליים. כך, חיפוש כללי אודות אדם פלוני בגוגל או בבינג, יעלה בין התוצאות הראשונות את הליכים משפטיים בהם היה מעורב אותו פלוני. זאת, בניגוד למאגרים משפטיים (כגון "נבו"), הדורשים הצגת שאלתא ישירה כדי למצוא את ההליכים המשפטיים בהם מעורב אותו פלוני. כלומר, בשעה שמאגרים משפטיים דורשים חיפוש "אקטיבי" כדי למצוא מידע משפטי, אתר "תקדין לייט" דוחף את המידע המשפטי לחיפושים "פסיביים", כך שהקהל נחשף למידע זה גם אם לא חיפשו באופן מכוון.

מכאן, ניתן להתייחס לארבע דרגות נגישות של החלטות שיפוטיות:

- א' פרסום פסקי-הדין הסופיים בכרכים מודפסים. המידע נגיש לפי מספר התיק, אבל לא ניתן למצוא תיקים הקשורים לאדם פלוני. ניתן לעיין בתיק בית המשפט לאחר הגשת בקשה וקבלת היתר עיון.
- ב' פרסום פסקי-הדין כקבצים אלקטרוניים באתר נט-משפט. המידע נגיש לפי מספר התיק, אבל לא ניתן למצוא תיקים הקשורים לאדם פלוני. ניתן לעיין בתיק האלקטרוני המלא לאחר קבלת היתר עיון.
- ג' פרסום פסקי-הדין כקבצים אלקטרוניים במאגרים ממוחשבים. המידע נגיש וניתן לערוך חיפושים כלליים, גם פרסונליים. אולם, צריך להיכנס למאגר ולערוך חיפוש מכוון כדי לקבל את המידע.
- ד' פרסום פסקי-הדין באתרי אינטרנט פתוחים, תוך הנגשת המידע למנועי חיפוש כלליים (למשל, גוגל ובינג). ניתן לערוך חיפושים פרסונליים. המידע מועבר גם למי שלא מחפש אותו באופן מכוון.

ב. הצעות והערות התנועה לזכויות דיגיטליות

כאמור, סוגיית האיזון הראוי בין עקרון פומביות הדיון לבין זכות המתדיינים לפרטיות, אינה סוגיה פשוטה. איננו מעוניינים לנקוט עמדה בשאלה מתי מוצדק להסיר את פרטי הצדדים בפסקי-הדין המפורסמים. תחת זאת, נבקש להתייחס לשאלות של מידתיות הפגיעה. לשיטתנו, אם אין הצדקה משפטית לפרסום מידע אישי אודות המתדיינים, אזי, גם אם המידע אינו אסור בפרסום, אין לפרסמו. נקודת פתיחה זאת תואמת את הנחיית כב' השופט משה גל לציבור השופטים, לפיה "נבקש את שימת לבכם בעת כתיבת החלטות לעניין איזכור פרטים אישיים שאין חובה בהם ואשר פרסומם עלול לגרום לפגיעה בפרטיותם של המתדיינים" (מכתב מיום 05/08/2009).

התנועה לזכויות דיגיטליות

^(ע"ר) Digital Rights Movement

להלן, נציג מספר עקרונות מנחים והצעות פרקטיות, שבכוחם להקטין את הפגיעה בפרטיות המתדיינים תוך שמירה על עקרונות פומביות הדיון. נייר עמדה זה מתייחס למתדיינים שהם בני-אדם בלבד, שכן הזכות לפרטיות אינה עומדת לתאגידים ולרשויות.

1. הנורמה הראויה לעומת המציאות המשתנה

לטעמנו, תפקיד הוועדה לאפיין את הנורמה הראויה, ולפרסם קווים מנחים בדבר ההבחנה בין הפרטים שראוי לפרסם, לבין פרטים הכוללים מידע אישי פרטי ורגיש, שפרסומם אינו מקדם את עקרון פומביות הדיון. הנורמה צריכה להיגזר מעקרונות היסוד, תוך התאמתם למציאות הטכנולוגית, ולא מתוך המציאות הבעייתית שאתר "תקדין לייט" ברא יש מאין. כלומר, העובדה כי הטכנולוגיה מאפשרת פגיעה יתרה בפרטיות המתדיינים, אינה אומרת שיש לקבל את המצב הקיים, אלא שיש לקבוע כללים מנחים שיבארו את גבולות האסור והמותר בהנגשת מידע.

2. רמת פומביות של מסמכים שונים

מערכת נט-משפט תומכת בכמה רמות פומביות עבור המסמכים השמורים בה. לדוגמה, הצדדים הקשורים יכולים לעיין בכל הפרוטוקולים, ההחלטות והמסמכים שבתיק בית המשפט. אם אין מגבלת פרסום, הקהל הרחב יכול לעיין בפסק-הדין הסופי ובהחלטות שיפוטיות שונות. אם קיימת מגבלת פרסום, הקהל הרחב יכול לעיין בפסק-דין הפומבי, לאחר השמטת פרטים מזהים או אסורים בפרסום.

לדעתנו, ראוי להרחיב את ההבחנה בין פסק-הדין המלא ופסק-הדין הפומבי, ולאפשר, גם במקרים בהם הדיון נערך בדלתיים פתוחות, לפרסם את פסק-דין לאחר השמטת פרטים אישיים הטומנים בחובם פגיעה בפרטיות. כמוסבר להלן (סעיף 5), ניתן לבצע את ההפרדה בזמן כתיבת המסמכים, וכך לפרסם באופן אוטומטי גרסה פומבית של פסק-הדין, שאינה כוללת מידע אישי רגיש.

בנוסף, חשיבות הפרסום של החלטות שיפוטיות מהותיות (כגון החלטות על בקשות ביניים, הכרעות-דין וגזרי-דין), גבוהה מחשיבות הפרסום של החלטות פרוצדורליות או דיוניות. לכן, לא כל החלטה צריכה למצוא את דרכה למאגרים הפומביים.

3. איזון נדרש בהתאם לסוג ההליך ולתוצאותיו

פומביות הדיון משמשת לביקורת ציבורית כפולה – הן על הרשות השופטת והן על הצדדים המתדיינים. פומביות הדיון גוזרת שווה לעניין הביקורת על הרשות השופטת. אולם, אין היא גוזרת גזרה שווה לעניין הביקורת (או העיון הציבורי הנדרש) על הצדדים המתדיינים, שכן הצדקת הביקורת (ומכאן מידת הפגיעה הנובעת ממנה), קשורה קשר הדוק לסוג ההליך ולתוצאותיו.

לכן, יש לשקול את רמת הפגיעה בפרטיות בהתאם. ככל שקיים עניין ציבורי רב יותר בהליך, כך יש לתת פחות משקל לפגיעה בפרטיות הנובעת מפומביות הדיון. למשל, נאשם שנמצא אשם בדין פלילי, זכאי להגנה פחותה על פרטיותו בהקשר של נסיבות הרשעתו. כך גם לגביי צד שהוטחה בו ביקורת שיפוטית בתובענה אזרחית. אולם, אדם פרטי התובע בבית הדין לעבודה, זכאי למידה גבוהה יותר של פרטיות, אפילו אם הפסיד בתביעתו. תובעת אשר מגישה תביעה כנגד חברת ביטוח, זכאית שהמידע הרפואי עליה לא יפורסם ברבים. כמו-כן, יש לתת משקל גבוה יותר לפרטיות נאשמים שזוכו מאשמה, או של עדים המעידים בבית המשפט.

4. איסור על מאגרים פתוחים

לטעמנו, כל איזון שהוועדה תכריע עליו, חייב לאסור על מאגרים משפטיים "פתוחים", שניתן להגיע אליהם מתוך מנועי חיפוש חיצוניים (כגון גוגל או בינג). כלומר, עריכת חיפוש תדרוש הצגת שאילתא מפורשת למאגר. לטעמנו יש לאסור על הפרקטיקה הפסולה של אתרים כגון "תקדין לייט", המקדמים את פרסום פסקי-הדין במנועי החיפוש באופן מכוון. הרי, לא ייתכן שאנשים יתקלו בפסקי-דין תוך חיפוש כללי ברשת האינטרנט. לעניין אתר "תקדין לייט" והצגת פתרון לפגיעתו הרעה, ראו פרק ג' להלן.

5. פתרון טכני לסימון מידע רגיש בזמן כתיבת פסקי-הדין

לדעתנו, ניתן להפריד בין המידע רגיש, שפרסומו טומן פגיעה בפרטיות הצדדים, לבין רוב רובו של פסק-הדין, עוד בשלב כתיבתו. לשם כך, נציע להוסיף כפתור-מתג (Toggle Button) לסרגל הכלים של מעבד-התמלילים. כפתור-מתג זה, ישמש לסימון "מידע רגיש" בזמן כתיבת פסק-הדין או ההחלטה השיפוטית. כאשר הכפתור לחוץ, הטקסט הנכתב יסומן כ"מידע רגיש", וכאשר אינו לחוץ, כטקסט שאין מניעה מלפרסמו כפי שהוא. טכנית, הסימון יעשה ע"י החלת סגנון-תו (Character Style), המשמש להפרדה

ויזואלית (למשל, רקע טקסט שונה), ויאפשר למערכת נט-משפט להסיר באופן אוטומטי את המידע הרגיש מפסק-הדין הפומבי.

כך, כבר בעת כתיבת פסק-הדין, השופט או העוזר המשפטי יסמנו את הקטעים הכוללים מידע שעלול לפגוע בפרטיות המתדיינים, ללא צורך בזמן שיפוטי נוסף. לאחר מכן, המערכת תפיק באופן אוטומטי את פסק-הדין הפומבי מתוך פסק-הדין המלא.

ג. אתר "תקדין לייט"

מבול התלונות שהביאו להקמת הוועדה, רובו ככולו נובע מאתר "תקדין לייט" (<http://takdin.co.il>), מבית חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אתר זה מפרסם מאגר גדול של פסקי-דין והחלטות שיפוטיות, ושימוש העיקרי חיפוש אזכורים אחר אדם פלוני במאגר.

המודל העסקי של אתר "תקדין לייט" מתבסס על שלושה מקורות הכנסה – הצגת פרסומות, מכירת מסמכים מלאים (25 ש"ח למסמך), ומכירת הזכות להסיר את המסמך (49 ש"ח למסמך). ההכנסות פרופורציונליות לכמות המבקרים באתר, שכן ככל שיש יותר מבקרים, כך יותר אנשים נחשפים לפרסומות, כך יותר אנשים מבקשים לקנות מסמכים, וכך יותר אנשים מבקשים להסיר מסמכים הפוגעים בפרטיותם. לכן, מערכת "תקדין לייט" מקדמת את תוצאות החיפוש, באופן אקטיבי ומכוון, במנועי חיפוש מובילים של גוגל (<http://google.com>) ובינג (<http://bing.com>).

"תקדין לייט" מייצרת אוטומטית, עבור כל אדם, דף חיפוש מיוחד. למשל, עבור הח"מ (צבי דביר), נוצר הדף http://takdin.co.il/searchg/צבי_דביר.html, ובו אוסף המסמכים בהם מוזכרות המילים "צבי" ו"דביר" (לא בהכרח בצמידות). המבנה הכללי הוא http://takdin.co.il/searchg/פלוני_אלמוני.html, כאשר במקום "פלוני אלמוני", שם של אדם זה או אחר. דפי החיפוש נוצרים אוטומטית בכל פעולת חיפוש, אך תוכנת האתר יצרה מראש מאות-אלפי דפי חיפוש, עבור כל צירוף מילים שיתכן ומייצג שם של אדם אמתי. דפי חיפוש אלו מוזנים למנועי החיפוש באופן שיטתי (מנועי החיפוש מאפשרים להזין את כתובות הדפים באופן אוטומטי).

לפעמים, התוכנה יוצרת דפי חיפוש לביטויים מוזרים. למשל, היא החליטה כי "רפאל מרגליות ואח" ואח" הוא שם לגיטימי, ולכן ייצרה דף חיפוש מתאים (http://takdin.co.il/searchg/רפאל_מרגליות_ואח_ואח.html). דף זה (והקישורים אליו) מופיעים כתוצאה היחידה במנועי החיפוש (להשוואה, [\[גוגל\]](http://takdin.co.il/searchg/גוגל_ובינג) ו [\[בינג\]](http://takdin.co.il/searchg/בינג)). תוצאות החיפוש מוכיחות כי גוגל ובינג לא נתקלו "במקרה" בדף (למשל בשל הפניות חיצוניות), אלא רק מכיוון שדף חיפוש זה הוכן והוזן אליהם מראש. כך, חיפוש "דביר וקנין בהעדר" (להשוואה, [\[גוגל\]](http://takdin.co.il/searchg/גוגל_ובינג) ו [\[בינג\]](http://takdin.co.il/searchg/בינג)) מוביל לדף המתאים [\[בינג\]](http://takdin.co.il/searchg/בינג); חיפוש אחר "בא כוח גיא סלם" (להשוואה, [\[גוגל\]](http://takdin.co.il/searchg/גוגל_ובינג) ו [\[בינג\]](http://takdin.co.il/searchg/בינג)) מוביל גם הוא לדף המתאים [\[בינג\]](http://takdin.co.il/searchg/בינג).

ראוי להדגיש כי אין זאת מקריות – זאת שיטה מכוונת. הבעיה נוצרה במכוון, בשל קידום התוצאות במנועי החיפוש של גוגל ובינג. לכן, הפתרון הוא טריביאלי ומיידי, שכן מנועי החיפוש מכבדים את הנחיות בעלי האתר בדבר דפים שיתווספו לאינדקס הכללי ובדבר דפים שלא יפורסמו במנועי החיפוש (הנחיות אלו נרשמות בקובץ [robots.txt](http://takdin.co.il/robots.txt)). כלומר, בעלי האתר יכולים, אם ירצו בכך, לשנות את קובץ ההנחיות באופן שיאסור על מנועי החיפוש לאינדקס את המסמכים שבאתר.

על-כן, נציע כי מנהל בתי המשפט יעדכן את תנאי היתר העיון הכללי, באופן שיאסור במפורש על פרסום שיטתי ומכוון של מסמכים משפטיים במנועי חיפוש פומביים. לאחר מכן, אם הנהלת בתי המשפט תדרוש מחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ להסיר את תוצאות החיפוש מגוגל ומבינג, החברה תמלא אחר הדרישה ולא תסתכן בשלילת היתר העיון הכללי שניתן לעובדיה. ראוי להזכיר כי מנהל בתי המשפט רשאי לקבוע תנאים להיתר העיון הכללי, ובעל ההיתר נדרש להתחייב שלא לפרסם את המידע שהועמד לעיונו באופן שאינו תואם את הוראות ההיתר.

נשמח לעמוד לרשותכם לכל הבהרה, אם וככל שתידרש.

בברכה,

צבי דביר

התנועה לזכויות דיגיטליות (ע"ר)

ת"ד 7237, חיפה 31071

דוא"ל zvi@drm.org.il